

Od společného probuzení k přerodu a rozdělení (1978–1992)

autoři a konzultanti (ČR):

PhDr. Milan Bárta, Ph.D.
PhDr. Petr Blažek, Ph.D.
JUDr. František Emmert, Ph.D.
prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc.
prof. PhDr. Jiří Kocian, CSc.
Mgr. Michal Macháček, Ph.D.
doc. PhDr. Pavel Mücke, Ph.D.
PhDr. Jiří Plachý, Ph.D.
PhDr. Daniel Povolný, Ph.D.
doc. JUDr. et PhDr. Jakub Rákosník, Ph.D.
prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc., dr. h. c.
PhDr. Jiří Suk, Ph.D.
PhDr. Prokop Tomek, Ph.D.
Mgr. Miroslav Stulák + kol.

autoři a konzultanti (SR):

Mgr. Michal Babál, Ph.D.
prof. PhDr. Roman Holec, DrSc.
Mgr. Peter Jašek, Ph.D.
prof. PhDr. Róbert Letz, Ph.D.
Mgr. Norbert Kmeť, CSc.
PhDr. Miroslav Londák, DrSc.
PhDr. Stanislav Sikora, CSc.

Zakroužkujte správnou odpověď.

1. otázka: Jak trávil dramatik a disident Václav Havel večer 17. listopadu 1989?

- a) účastnil se demonstrace na Albertově a následně i na Národní třídě
- b) byl vězněn ve vazební věznici Praha Pankrác
- c) pobýval na své chalupě na Hrádečku u Trutnova, kde připravoval scénář pouliční demonstrace plánované na 10. 12. 1989
- d) psal ve svém pražském bytě novou divadelní hru

2. otázka: Dôsledky rozdelenia Československa malo zmäkčiť niekoľko dohôd uzavretých medzi Českou republikou a Slovenskou republikou ešte na jeseň 1992. Jednu plánovanú zásadnú dohodu sa kvôli rozdielnosti predstáv nepodarilo vtedy uzavrieť. Išlo o dohodu:

- a) o voľnom pohybe cez spoločnú hranicu
- b) o úprave štátneho občianstva po zániku federácie
- c) o vzájomnom zamestnávaní občanov
- d) o colnej únii

3. otázka: Medzi významné pútnické miesta, ktoré navštevovali desiatky tisíc veriacich, nepatrí:

- a) Levoča
- b) Velehrad
- c) Šaštín
- d) Michalovce

4. otázka: V roce 1989 vznikla skupina, která se pokoušela bojovat proti komunistickému režimu netradičním způsobem. Její asi nejznámější akcí byly běhy třídou Politických vězňů za propuštění politických vězňů. Jindy zase členové s melouny na hlavách a okurkami v rukou parodovali příslušníky Veřejné bezpečnosti. Uveďte název této recesistické skupiny.

- a) Svaz všetečných svazáků
- b) Skupina pro všeobecnou stabilitu
- c) Spolek Varšavské smlouvy
- d) Společnost za veselejší současnost

5. otázka: **Ve volbách do České národní rady v roce 1990 bylo dominantní Občanské fórum v některých moravských okresech poraženo. Vítěznou stranou v těchto regionech byla/o:**

- a) Československá strana lidová
- b) Komunistická strana Československa
- c) Hnutí za samosprávnou demokracii – Společnost pro Moravu a Slezsko
- d) Spojenectví zemědělců a venkova

6. otázka: **Pravděpodobně největší korupční kauzou v éře socialistického Československa se stal případ Stanislava Babinského, který si z pozice ředitele podniku dokázal rozdávat luxusní nábytek, obrazy, nedostatkový tovar, ale i zařizování „radovánok“ pro vysokých stranických funkcionářů vybudovat mimoriadně postavení člověka, který si může všechno dovolit. V roce 1987 však „spadla kletka“ a Babinský byl odsouzen na 14 a pol roku do vězení. Akú získal prezývku?**

- a) kráľ Spiša
- b) kráľ Oravy
- c) kráľ Domaše
- d) kráľ Šumavy

7. otázka: **Výkladní skříň socialistického zemědělství, *Jednotné zemědělské družstvo Slušovice*, v jehož čele stál Ing. František Čuba, nevlastnilo:**

- a) dostihovou dráhu
- b) leteckou společnost Air Moravia
- c) podnik, kde se vyráběly osobní počítače
- d) deník Zemědělské noviny

8. otázka: **Mezi sedmi body petice *Několik vět* nebyl požadavek na:**

- a) okamžité propuštění politických vězňů
- b) změnu zahraničněpolitické orientace
- c) konec omezování svobody shromažďování
- d) respektování náboženské svobody

9. otázka: **V letech 1977–1985 získala devět Zlatých slaviček v řadě v kategorii zpěvačka:**

- a) Lucie Bílá
- b) Marika Gombitová
- c) Hana Zagorová
- d) Eva Pilarová

10. otázka: **Pro odsun sovětských vojáků a vojenské techniky z československého území v letech 1990–1991 byla využita zejména:**

- a) lodní doprava
- b) silniční doprava
- c) železniční doprava
- d) letecká technika, často obří letadla An-124 Ruslan

11. otázka: V prosinci 1988 byla v Praze po dlouhých letech marného boje s úřady oficiálně povolena demonstrace, kde mimo jiné zazněly i požadavky na propuštění politických vězňů či zrušení ústavně zakotvené vedoucí role KSČ ve společnosti. Hlavním řečníkem **byl disident Václav Havel. Na kterém místě Prahy se protest odehrál?**

- a) Václavské náměstí
- b) náměstí Míru
- c) Škroupovo náměstí
- d) Albertov

12. otázka: Na jaře 1988 založil signatář Charty 77 Petr Placák opoziční politickou iniciativu České děti. Společně se spisovatelem Jáchymem Topolem sepsali zakládající manifest, ve kterém s jistou ironií proklamovali **hlavní cíl:**

- a) zkrácení pracovní doby na 35 hodin týdně
- b) obnovu českého království
- c) vystoupení ČSSR z Varšavské smlouvy a vyhlášení neutrality
- d) výrazné navýšení rodičovských příspěvků a nevratné půjčky pro mladé novomanžele do 30 let

13. otázka: Jako jeden z mála vysokých komunistických funkcionářů byl ještě na sklonku roku 1989 zatčen, uvězněn a později odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody Miroslav Štěpán. Za co byl **nakonec odsouzen?**

- a) za brutalitu pořádkových sil 28. října 1989 na Václavském náměstí
- b) za zneužití pravomoci veřejného činitele v průběhu demonstrací v říjnu 1988
- c) za skartaci dokumentů Státní bezpečnosti
- d) za nelegální prodej zbraní ze skladu Lidových milicí

14. otázka: V socialistickém Československu patřil mezi nejpopulárnější zahraniční rozhlasové stanice Hlas Ameriky. V 80. letech byl významnou osobností československé redakce vysílání hlasatel, **kteřý reportáž pravidelně končil slovy:**

- a) Ferdinand Peroutka, Hlas Ameriky, New York
- b) Karel Kryl, Hlas Ameriky, Mnichov
- c) Pavel Tigrid, Hlas Ameriky, Paříž
- d) Ivan Medek, Hlas Ameriky, Vídeň

15. otázka: Na východnom Slovensku sa v roku 1956 narodila speváčka, ktorú možno označiť za nekorunovanú kráľovnú slovenskej populárnej hudby. Koncom 70. rokov dvakrát zvíťazila na hudobnom festivale Bratislavská lýra a na prelome 70. a 80. rokov sa pravidelne umiestňovala na najpoprednejších miestach vo vtedy veľmi populárnej ankete Zlatý slávik. Ide o:

- a) Zoru Kolínsku
- b) Mariku Gombitovú
- c) Marcelu Laiferovú
- d) Evu Mázikovú

16. otázka: V červenci 1989 kritizoval tehdejší generální tajemník ÚV KSČ Miloš Jakeš v proslulém projevu na Červeném Hrádku mimo jiné i vysoké finanční příjmy:

- a) reprezentantů ČSSR v ledním hokeji, např. Vladimíra Růžičky
- b) vysokých krajských stranických funkcionářů, např. Miroslava Mamuly
- c) populárních zpěváků, např. Hany Zagorové
- d) známých herců, konkrétně pak Rudolfa Hrušínského

17. otázka: Mezi nejbližší poradce prezidenta Václava Havla patřila bývalá slavná gymnastka Věra Čáslavská, sedminásobná olympijská vítězka. Která oblast činnosti prezidentské kanceláře spadala do její kompetence?

- a) zahraniční politika
- b) energetická bezpečnost státu
- c) dohled nad odchodem sovětských vojsk z Československa
- d) sociální oblast a školství

18. otázka: Kdo připravil dne 17. listopadu 1989 pietní akci u příležitosti 50. výročí uzavření českých vysokých škol nacisty?

- a) pražská organizace Socialistického svazu mládeže (SSM) ve spolupráci s představiteli Charty 77
- b) představitelé Charty 77 a MOSTu (Michael Kocáb, Michal Horáček)
- c) nezávislé studentské sdružení STUHA a městská organizace Socialistického svazu mládeže v Praze
- d) studenti Divadelní akademie múzických umění

19. otázka: Již v úterý 21. listopadu 1989 se představitelé Občanského fóra sešli díky iniciativě MOST Michaela Kocába a Michala Horáčka v sídle federální vlády s premiérem Ladislavem Adamcem. Z jakého důvodu nebyl jednání přítomen Václav Havel?

- a) v den jednání se v Bratislavě zúčastnil mítinku VPN na náměstí SNP
- b) oslabený organismus jej přinutil ulehnout na jeden den do postele
- c) premiér Ladislav Adamec se odmítl sejít s delegací Občanského fóra, pokud jejím členem bude Václav Havel
- d) Václav Havel měl na úterý domluvenu schůzku s Alexandrem Dubčekem

20. otázka: Který dokument byl před pádem totalitního režimu nezbytný pro vycestování na Západ?

- a) legitimace člena KSČ
- b) řidičský průkaz
- c) výjezdní doložka
- d) notářsky ověřené osobní písemné pozvání

21. otázka: Dne 10. prosince 1989 představil Marián Čalfa 21 členů nového kabinetu, který nazval vládou národního porozumění. Složena byla:

- a) z 15 komunistů, 2 sociálních demokratů, 2 lidovců a 2 nestraníků
- b) ze 13 komunistů, 3 socialistů, 2 lidovců a 3 nestraníků
- c) z 10 komunistů, 2 socialistů, 2 lidovců a 7 nestraníků
- d) ze 6 komunistů, 6 socialistů, 6 lidovců a 3 nestraníků

22. otázka: **Před druhou manifestací na Letenské pláni dne 26. listopadu 1989 se sešel Václav Havel s premiérem Ladislavem Adamcem v Obecním domě a nabídl mu možnost promluvit na Letné. Adamec ji přijal, ale krátce po zahájení projevu byl půlmilionovým davem vypískán. Proč?**

- a) kritizoval petici Několik vět z června 1989
- b) kritizoval generální stávku vyhlášenou na 27. listopad 1989
- c) požadoval okamžité ukončení okupační stávky vysokých škol
- d) bagatelizoval zásah pořádkových sil na Národní třídě 17. listopadu 1989

23. otázka: **Z jakého důvodu byl v neděli dne 19. listopadu 1989 zatčen disident Petr Uhl?**

- a) byl obviněn z šíření poplašné zprávy a poškozování zájmů republiky v cizině v souvislosti s nepravdivou informací o smrti Martina Šmída
- b) byl obviněn z napadení příslušníka pohotovostního pluku na Národní třídě
- c) byl obviněn, že předal informaci o zabití studenta na Národní třídě Drahomíře Dražské, která pak tuto informaci předala agentuře Reuters
- d) byl obviněn z pašování samizdatové literatury

24. otázka: **Po volbách v roce 1990 sa Vladimír Mečiar stal predsedom vlády Slovenskej republiky (27. 6. 1990–23. 4. 1991). Ktoré politické strany vtedy tvorili na Slovensku vládnu koalíciu?**

- a) Verejnost' proti násiliu + Hnutie za demokratické Slovensko + SMER - sociálna demokracia
- b) Verejnost' proti násiliu + Slovenské kresťanskodemokratické hnutie + Komunistická strana Slovenska
- c) Verejnost' proti násiliu + Kresťanskodemokratické hnutie + Demokratická strana
- d) Slovenská národná strana + Kresťanskodemokratické hnutie + MOST-HÍD

25. otázka: **V priebehu víkendu 18.–19. novembra 1989 sa informácie o brutálnom potlačení študentskej demonštrácie na Národnej triede v Prahe dostali i do Bratislavy. Ešte v nedeľu večer sa v Umeleckej besede zišlo niekoľko sto osôb z prevažne umeleckého prostredia, ktorých s najnovšími udalosťami v Prahe v emotívnom prejave oboznámil herec:**

- a) Milan Kňažko
- b) Michal Dočolomanský
- c) Ladislav Chudík
- d) Ivan Mistrík

26. otázka: **Dňa 16. novembra 1989 zorganizovali študenti Univerzity Komenského protestný pochod ulicami Bratislavy, ktorý vyvrcholil diskusiou pred budovou ministerstva školstva. Študentská iniciatíva bola namierená proti:**

- a) nepriaznivým pomerom v oblasti školstva a verejného života
- b) neustále sa zhoršujúcemu stavu životného prostredia v Bratislave
- c) povinnému absolvovaniu vojenskej katedry pre študentov VŠ
- d) zvýšeniu cien mestskej hromadnej dopravy s platnosťou od 1. januára 1990

27. otázka: Ešte v nedeľu večer 19. novembra 1989 došlo v Bratislave k založeniu hnutia Verejnosc' proti násiliu. Ktorí slovenskí disidenti patria medzi jeho zakladajúcich členov?

- a) Milan Čič, Rudolf Schuster a Peter Colotka
- b) Vladimír Mečiar, Mikuláš Dzurinda a Jozef Moravčík
- c) Ján Langoš, Martin M. Šimečka a Ján Budaj
- d) Alexander Mach, Ferdinand Čatloš a Karol Sidor

28. otázka: U príležitosti 70. výročia vzniku Československa vyhlásil prezident republiky Gustáv Husák amnestii, ktorá sa vzťahovala i na československé emigranty odsouzené za nedovolené opustění republiky, pokud:

- a) se písemně zavázali, že po návratu do vlasti vstoupí do KSČ
- b) písemně vyjádřili lítost a dopis zaslali Ministerstvu vnitra ČSSR
- c) neprojevovali v zahraničí nepřátelský vztah k ČSSR
- d) uhradili částku 200 dolarů za nutné administrativní úkony úředníků odboru pasů a víz při Ministerstvu vnitra ČSSR

29. otázka: V roku 1988 vyhorela továreň v slovenskej obci Harmanec. Ktorý tovar v dôsledku toho akútne chýbal na trhu?

- a) televízne prijímače
- b) chladničky
- c) prezervatívy
- d) toaletný papier

30. otázka: V druhej polovine 80. let prožívalo vedení KSČ doslova šok z významné proměny v Sovětském svazu. Ze které?

- a) zrušení branné povinnosti
- b) vedle KSSS umožnění existence dalších politických stran
- c) přestavba hospodářství a nová vnitřní politika glasnosti, tj. dodržování svobody slova
- d) umožnění obyvatelům SSSR svobodně vycestovat ze země

31. otázka: Populární televizní sportovní redaktor Vít Holubec, který řadu let komentoval mnoho velkých sportovních událostí, proslul při televizních přenosech větou:

- a) míčovým hrám zdar, vážení přátelé televizních sportovních přenosů
- b) sportu zdar a fotbalu zvlášt', vážení přátelé televizní kopané
- c) tělesné výchově zdar, vážení sportovní přátelé
- d) pohybu a vrcholovému sportu zdar, vážení sportovní přátelé

32. otázka: Až do roku 1989 vysílala Československá televize pravidelný hudební pořad, který moderoval nekorunovaný král české dechovky Josef Zíma. Jak se pořad jmenoval?

- a) Sejdeme se na Cibulce
- b) Sejdeme se na Vlachovce
- c) Sejdeme se na Ořechovce
- d) Sejdeme se na Kavčích horách

33. otázka: V ktorom slovenskom meste sa 21. augusta 1988, v deň 20. výročia okupácie Československa jednotkami Varšavskej zmluvy, odohrala **desaťtisícová demonštrácia proti pretrvávajúcej prítomnosti sovietskych jednotiek?**

- a) v Bratislave
- b) v Žiline
- c) v Košiciach
- d) na Slovensku sa žiadna významná protestná akcia v tento deň neuskutočnila

34. otázka: V léte 1985 zažil tehdejší ministr kultury České socialistické republiky Milan Klusák nečekané a nepříjemné chvílky, když byl v průběhu svého **projevu vypískán téměř stotisícovým davem u příležitosti konání:**

- a) cyrilometodějské poutě na Velehradě
- b) Bratislavské lyry
- c) folkového festivalu v Lipnici
- d) hudebního festivalu Porta v Plzni

35. otázka: Na sklonku 80. rokov mal najvyššiu priemernú mesačnú mzdu medzi **7 000 - 8 000 Kčs:**

- a) pedagóg na strednej škole
- b) vodič mestskej hromadnej dopravy
- c) lekár
- d) baník

36. otázka: Mezi slavné a populární dirigenty zábavné hudby v 70. a 80. letech v Československu nepatřil:

- a) Gustav Brom
- b) Rafael Kubelík
- c) Karel Vlach
- d) Václav Hybš

37. otázka: Dne 25. října 1989 se na protest proti perzekuci signatářů manifestu Několik vět rozhodli bojkotovat Československou televizi a rozhlas **členové:**

- a) České filharmonie
- b) orchestru Ladislava Štáidla
- c) orchestru Václava Hybše
- d) činohry Národního divadla

38. otázka: Ulice Prahy zaplavily v srpnu a září 1989 stovky trabantů a wartburgů, jimiž přijely do Prahy tisíce občanů Německé demokratické republiky, toužících vycestovat do západního Německa (SRN). Uprchlíci tehdy **na několik týdnů doslova zaplavili prostory:**

- a) Velvyslanectví Spolkové republiky Německo na Malé Straně
- b) hlavního vlakového nádraží v Praze
- c) Václavského náměstí
- d) Velvyslanectví Spojených států amerických na Malé Straně

39. otázka: Státní bezpečnost tvořily v roce 1989 především tyto základní složky:

- a) rozvědka + kontrarozvědka + vojenská kontrarozvědka
- b) rozvědka + pohotovostní pluk + kriminální služba
- c) úřad na ochranu ústavních činitelů + kontrarozvědka + červené barety
- d) vojenská kontrarozvědka + Lidové milice + Sbor národní bezpečnosti

40. otázka: „Čtyřicet let jste v tento den slyšeli z úst mých předchůdců v různých obměnách totéž: jak naše země vzkvétá, kolik dalších milionů tun oceli jsme vyrobili, jak jsme všichni šťastní, jak věříme své vládě a jaké krásné perspektivy se před námi otevírají.“ Kdo je autorem slov a při které příležitosti byla pronesena?

- a) Alexander Dubček v projevu k 42. výročí únorového převratu
- b) Václav Klaus v novoročním projevu 1. 1. 1992
- c) Miloš Zeman v projevu k 1. výročí sametové revoluce 17. 11. 1990
- d) Václav Havel v novoročním projevu 1. 1. 1990

41. otázka: Která z uvedených variant slibu prezidenta byla pronesena Václavem Havlem v Praze dne 29. prosince 1989?

- a) „Slibuji na svou čest a svědomí věrnost Československé socialistické republiky. Budu dbát blaha národů a národností v ní žijících, své povinnosti budu konat podle vůle lidu a v zájmu lidu a zachovávat ústavu a ostatní zákony.“
- b) „Slibuji na svou čest a svědomí věrnost Československé republiky. Budu dbát blaha Čechů a Slováků, své povinnosti budu konat podle jejich vůle a v jejich prospěch a zachovávat ústavu.“
- c) „Slibuji na svou čest věrnost České republiky a Slovenské republiky. Budu dbát blaha občanů zde žijících, své povinnosti budu konat podle vůle Čechů a Slováků a v jejich prospěch, respektovat ústavu a zákony.“
- d) „Slibuji na svou čest věrnost České a Slovenské federativní republiky. Budu dbát blaha obyvatel v ní žijících, své povinnosti budu konat podle vůle lidu a zachovávat ústavu a ostatní zákony.“

42. otázka: U příležitosti 1. výročí sametové revoluce byl zveřejněn manifest Ukradená revoluce, který vyjadřoval deziluzi z polistopadového vývoje, především pak poukazyval na nedostatečné vyrovnání se s komunistickým režimem. Jedním ze spoluautorů manifestu byl:

- a) Ludvík Zifčák (v minulosti člen StB)
- b) Jan Ruml (náměstek ministra vnitra ČSFR)
- c) Martin Mejstřík (studentský vůdce)
- d) Dominik Duka (katolický kněz)

43. otázka: I pod vlivem celosvětové pandemie HIV/AIDS došlo ve druhé polovině 80. let k prolomení tabuizace homosexuality. Za práva sexuálních menšin se v této době v USA výrazně angažovala legenda světového tenisu:

- a) Hana Mandlíková
- b) Martina Navrátilová
- c) Helena Suková
- d) Jana Novotná

44. otázka: **Žiadateľom o prijatie na vysokú školu v období vlády jednej strany uľahčilo prijatie, ak rodičia žiadateľa:**

- a) mali vysokoškolské vzdelanie
- b) boli samostatne hospodáriacimi roľníkmi
- c) mali robotnícky pôvod
- d) boli narodení v Sovietskom zväze

45. otázka: **Dňa 10. decembra 1989 usporiadala Verejnosť proti násiliu happening symbolizujúci návrat Československa do Európy. O čo išlo?**

- a) v Banskej Bystrici vystúpila legendárna hudobná skupina Rolling Stones
- b) vyše 100 000 ľudí prešlo bez pasov a víz cez hraničný prechod Bratislava-Berg do rakúskeho Hainburgu
- c) na Námestí SNP vystúpili najpopulárnejšie slovenské hudobné skupiny Elán, Tublatanka a Team pod heslom Ahoj, Európa
- d) na futbalovom štadióne bratislavského Slovana tisíce Slovákov a Rakúšanov spoločne oslávili pád komunizmu v Československu

46. otázka: **Na podzim 1984 došlo k výraznému ochlazení diplomatických vzťahů mezi Československem a sousedním Rakouskem. Co bylo příčinou?**

- a) stíhačky čs. letectva záměrně narušily vzdušný prostor nad Rakouskem
- b) příslušníci čs. Pohraniční strážže již na území Rakouska smrtelně postřelili československého občana, který se pokusil o útěk na Západ
- c) rakouské úřady poskytly azyl vysokému důstojníkovi čs. armády
- d) byla zahájena stavba jaderné elektrárny v blízkosti hranic s Rakouskem

47. otázka: **Na sklonku roku 1985 byl na hradě Bečov v západních Čechách učiněn nález mimořádné kulturní hodnoty. Jednalo se o:**

- a) relikviář sv. Maura
- b) pohřební insignie Přemysla Otakara II.
- c) insignie Univerzity Karlovy
- d) sošku Věstonické venuše

48. otázka: **Ve druhé polovině roku 1991 navštívily Československo v průběhu několika týdnů tři významné světové politické osobnosti:**

- a) Helmut Kohl (SRN), John Major (V. Británie), Lech Wałęsa (Polsko)
- b) François Mitterrand (Francie), Margaret Thatcherová (V. Británie), George Bush (USA)
- c) Ronald Reagan (USA), Jacques Chirac (Francie), Giulio Andreotti (Itálie)
- d) Richard Nixon (USA), Olaf Palme (Švédsko), Urho Kekkonen (Finsko)

49. otázka: **První státní návštěvu Československa po Listopadu 1989 uskutečnil dne 15. března 1990:**

- a) Michail Gorbačov (Sovětský svaz)
- b) Jan Pavel II. (Vatikán)
- c) Richard von Weizsäcker (SRN)
- d) Kurt Waldheim (generální tajemník OSN)

50. otázka: V roce 1988 bola zbrojná výroba v Československu z 2/3 sústredená v podnikoch:

- a) na Slovensku
- b) na Morave
- c) v Čechách
- d) v Prahe

BONUSOVÁ OTÁZKA

Vážené studentky, vážení studenti,

narodil jsem se v roce 1953 v Praze. Zásadním zvratem v poklidném životě naší rodiny byl rok 1968 a nesouhlas mých rodičů se vstupem vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Rodiče pak byli politicky perzekuováni, já sám jsem se po maturitě v roce 1972 několikrát marně pokoušel hlásit se na vysokou školu. V roce 1977 jsem podepsal Chartu 77 a o dva roky později jsem se stal členem Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. V roce 1981 jsem byl spolu s otcem a dalšími šesti chartisty téměř rok držen ve vyšetřovací vazbě za podvracení republiky. V průběhu sametové revoluce jsem byl zakládajícím členem Občanského fóra a jedním z nejbližších spolupracovníků Václava Havla.

Vaším úkolem bude napsat nejen mé jméno a příjmení, ale také uvést, kterou vládní funkci jsem zastával od července roku 1992.

..... + ...

---

poznámka: správná odpověď = 1 bod (maximální počet bodů 1. kola = 52)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 1. kola

- 1 c pobýval na své chalupě na Hrádečku u Trutnova, kde připravoval scénář pouliční demonstrace plánované na 10. 12. 1989
- 2 b o úpravě štátneho občianstva po zániku federácie
- 3 d Michalovce
- 4 d Společnost za veselejší současnost
- 5 c Hnutí za samosprávnou demokracii – Společnost pro Moravu a Slezsko
- 6 b král Oravy
- 7 d deník Zemědělské noviny
- 8 b změnu zahraničněpolitické orientace
- 9 c Hana Zagorová
- 10 c železniční doprava
- 11 c Škroupovo náměstí
- 12 b obnovu českého království
- 13 b za zneužití pravomoci veřejného činitele v průběhu demonstrací v říjnu 1988
- 14 d Ivan Medek, Hlas Ameriky, Vídeň
- 15 b Mariku Gombitovú
- 16 c populárních zpěváků, např. Hany Zagorové
- 17 d sociální oblast a školství
- 18 c nezávislé studentské sdružení STUHA a městská organizace Socialistického svazu mládeže v Praze
- 19 c premiér Ladislav Adamec se odmítl sejít s delegací Občanského fóra, pokud jejím členem bude Václav Havel
- 20 c výjezdni doložka
- 21 c z 10 komunistů, 2 socialistů, 2 lidovců a 7 nestraníků
- 22 b kritizoval generální stávku vyhlášenou na 27. listopad 1989
- 23 a byl obviněn z šíření poplašné zprávy a poškozování zájmů republiky v cizině v souvislosti s nepravdivou informací o smrti Martina Šmída
- 24 c Verejnosc' proti násiliu + Kresťanskodemokratické hnutie + Demokratická strana
- 25 a Milan Kňažko
- 26 a nepriaznivým pomerom v oblasti školstva a verejného života
- 27 c Ján Langoš, Martin M. Šimečka a Ján Budaj
- 28 c neprojevovali v zahraničí nepřátelský vztah k ČSSR
- 29 d toaletný papier
- 30 c přestavba hospodářství a nová vnitřní politika glasnosti, tj. dodržování svobody slova
- 31 b sportu zdar a fotbalu zvlášť, vážení přátelé televizní kopané
- 32 b Sejdeme se na Vlachovce
- 33 d na Slovensku sa žiadna významná protestná akcia v tento deň neuskutočnila
- 34 a cyrilometodějské poutě na Velehradě
- 35 d baník
- 36 b Rafael Kubelík
- 37 a České filharmonie
- 38 a Velvyslanectví Spolkové republiky Německo na Malé Straně
- 39 a rozvědka + kontrarozvědka + vojenská kontrarozvědka
- 40 d Václav Havel v novoročním projevu 1. ledna 1990
- 41 a „Slibuji na svou čest a svědomí věrnost Československé socialistické republice. Budu dbát blaha národů a národností v ní žijících, své povinnosti budu konat podle vůle lidu a v zájmu lidu a zachovávat ústavu a ostatní zákony.“
- 42 c Martin Mejstřík (studentský vůdce)
- 43 b Martina Navrátilová
- 44 c mali robotnícky pôvod
- 45 b vyše 100 000 ľudí prešlo bez pasov a víz cez hraničný prechod Bratislava-Berg do rakúskeho Hainburgu
- 46 b příslušníci čs. Pohraniční stráže již na území Rakouska smrtelně postřelili československého občana, který se pokusil o útěk na Západ
- 47 a relikviář sv. Maura
- 48 b François Mitterrand (Francie), Margaret Thatcherová (Velká Británie), George Bush (USA)
- 49 c Richard von Weizsäcker (SRN)
- 50 a na Slovensku

BONUSOVÁ OTÁZKA : Jan Ruml + ministr vnitra vlády České republiky

Od společného probuzení k přerodu a rozdělení (1978–1992)

autoři a konzultanti (ČR):

PhDr. Milan Bárta, Ph.D.
PhDr. Petr Blažek, Ph.D.
DrSc. JUDr. František Emmert, Ph.D.
prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc.
prof. PhDr. Jiří Kocian, CSc.
Mgr. Michal Macháček, Ph.D.
doc. PhDr. Pavel Mücke, Ph.D.
PhDr. Jiří Plachý, Ph.D.
PhDr. Daniel Povolný, Ph.D.
doc. JUDr. et PhDr. Jakub Rákosník, Ph.D.
prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc., dr. h. c.
PhDr. Jiří Suk, Ph.D.
PhDr. Prokop Tomek, Ph.D.
Mgr. Miroslav Stulák + kol.

autoři a konzultanti (SR):

Mgr. Michal Babál, Ph.D.
prof. PhDr. Roman Holec,
Mgr. Peter Jašek, Ph.D.
prof. PhDr. Róbert Letz, Ph.D.
Mgr. Norbert Kmeť, CSc.
PhDr. Miroslav Londák, DrSc.
PhDr. Stanislav Sikora, CSc.

Napište správnou odpověď.

1. otázka: Je alebo nie je pravda, že v 80. rokoch sa osobné automobily Škoda krátkodobo vyrábali aj v národnom podniku BAZ v Bratislave?

.....

2. otázka: Je alebo nie je pravda, že vznikajúca Česká republika kúpila 12. novembra 1992 v rámci rozdelenia federálneho majetku od Slovenska za 10 miliárd československých korún právo používať naďalej československú vlajku ako vlajku českú?

.....

3. otázka: Dne 24. listopadu 1989 nastala v Praze ve Vokovicích významná změna ve vedení Komunistické strany Československa. Kdo rezignoval na funkci generálního tajemníka ÚV KSČ a kdo jej nahradil? (stačí příjmení)

rezignoval: .....nahradil jej: .....

4. otázka: V roce 1987 se začal sériově vyrábět nový vůz automobilky Škoda z dílny konstruktéra Petra Hrdličky. Od předchozích modelů se nejvýrazněji odlišoval umístěním motoru do přední části vozu. Jak se úspěšný model jmenoval?

.....

5. otázka: V polovici 80. rokov vznikla v Trenčíne hudobná skupina teenagerov s vtedy 13ročným spevákom Mišom Kaščákom, ktorí popri pesničke *Udavač* rýchlo zaujali i svojou vizážou, ku ktorej patrili čierne obleky, úzke kravaty a tmavé okuliare. Uvedte názov skupiny.

.....

6. otázka: V roku 1992 bolo na slovenskej strane Dunaja uvedené do prevádzky vodné dielo, ktoré sa stalo na dlhý čas predmetom sporov s Maďarskom. Uvedte názov iba slovenskej časti vodného diela.

.....

7. otázka: **Napište krstné mená troch legendárnych slovenských hokejistov - bratov Šťastných, ktorí začiatkom 80. rokov postupne odišli do exilu.**

..... + ... + ...

8. otázka: **Režisér Jan Svěrák v roce 1988 natočil krátký film o fiktivních zvířatech žijících v severních Čechách a živících se uhlím a naftovými zplodinami, který byl o rok později oceněn studentským Oscarem Americké filmové akademie. Jak se tento oceněný film jmenoval?**

.....

9. otázka: **V roce 1987 začala čs. armáda využívat pasivní radiolokátor, který umožňoval odhalit i tzv. neviditelný letoun. Jak byl pojmenován?**

.....

10. otázka: **Na sklonku srpna 1989 vyšel v časopise Technický magazín článek do té doby neznámého ekonomy, který neobvykle otevřeně popisoval špatný stav československého hospodářství. Uveďte jméno a příjmení autora textu:**

.....

11. otázka: **Důležitým účastníkem sametové revoluce se staly sdělovací prostředky. Který deník již v pondělí 20. listopadu 1989 neobjektivněji informoval o tom, co se v Československu děje?**

.....

12. otázka: **Od léta 1987 do září 1988 se natáčel film debutujícího režiséra Tomáše Vorla, který byl nevidaný tím, že si otevřeně dělal legraci z vládnoucího režimu. Po premiéře v červnu 1989 se stal jedním z nejnavštěvovanějších titulů roku. Uveďte jeho název.**

.....

13. otázka: **Akým gestem sa zviditeľnil v polovici októbra 1989 vtedy jeden z najpopulárnejších slovenských hercov Milan Kňažko, keď navštívil sekretariát ministra kultúry Slovenskej republiky?**

.....

14. otázka: **Dne 1. července 1991 podepsali v Černínském paláci zástupci šesti států protokol o zániku Varšavské smlouvy. Jednalo se o tyto státy:**

..... + ... + ... + ... + ...

+ .....

15. otázka: **Dne 9. prosince 1988 se představitel cizího státu setkal v Praze s několika disidenty, včetně Václava Havla. Uveďte alespoň jeho příjmení a zemi, kterou reprezentoval.**

..... + ...

16. otázka: Z nasledujúcich pojmov určite, o ktorú osobnosť ide (iba priezvisko):
Nikto nie je za dverami - Lasica - monarchista - pilot Štefan - detská literatúra

.....

17. otázka: Aký bol posledný oficiálny akt prezidenta Gustáva Husáka?

.....

18. otázka: Z nasledujúcich pojmov určite, o ktorú osobnosť ide (iba priezvisko):
národný umelec - minister kultúry - primár Sova - pedagóg - SND

.....

19. otázka: Papež Jan Pavel II. navštívil poprvé Československo v roce:

.....

20. otázka: Dne 1. ledna 1990 se město Zlín vrátilo ke svému původnímu názvu. V letech 1949–1989 neslo oficiálně název:

.....

21. otázka: Z následujících pojmů určete, o kterou osobnost se jedná (jen příjmení):
Poldi - Mário Lemieux - Džegr - 68 - Pittsburg - hazardní hry - Nagano

.....

22. otázka: Počátkem roku 1984 provedl lékařský tým profesora Pavla Firta v Institutu klinické a experimentální medicíny (IKEM) první úspěšnou transplantaci důležitého orgánu. Tehdy 44letému Josefu Divinovi se tak život prodloužil o 13 let. Uveďte, který orgán byl transplantován.

.....

23. otázka: Na sklonku ledna 1992 jmenoval prezident ČSFR Václav Havel 12 členů Ústavního soudu. Uveďte název města, které se stalo sídlem ÚS, a alespoň příjmení jeho prvního předsedy.

..... + ...

24. otázka: V roku 1978 získal titul majstra sveta v dráhovej cyklistike vynikajúci slovenský športovec, olympijský víťaz. Uveďte aspoň jeho priezvisko.

.....

25. otázka: V polovici marca 1991 sa v Bratislave na námestí SNP uskutočnila niekoľkotisícová demonštrácia požadujúca hlavne:

.....

---

pozn.: Není-li v otázce požadováno jinak, v případě osoby lze uznat za správnou odpověď pouze tu, pokud je správně uvedeno nejen příjmení, ale také jméno: správná odpověď = **2 body** (maximální počet bodů 2. kola = 70)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 2. kola

1. otázka:	ÁNO, je to pravda	0 – 2 body
2. otázka:	NIE, nie je to pravda	0 – 2 body
3. otázka:	Miloš Jakeš + Karel Urbánek	0 – 2 – 4 body
4. otázka:	Favorit	0 – 2 body
5. otázka:	Bez ladu a skladu	0 – 2 body
6. otázka:	Gabčíkovo	0 – 2 body
7. otázka:	Anton + Marian + Peter	0 – 2 – 4 – 6 bodů
8. otázka:	Ropáci	0 – 2 body
9. otázka:	Tamara	0 – 2 body
10. otázka:	Miloš Zeman	0 – 2 body
11. otázka:	Svobodné slovo	0 – 2 body
12. otázka:	Pražská pětka	0 – 2 body
13. otázka:	vrátil titul zaslúžilého umelca	0 – 2 body
14. otázka:	Bulharsko + Československo Maďarsko + Polsko + Rumunsko + Sovětský svaz	0 – 2 – 4 – 6 – 8 – 10 – 12 bodů
15. otázka:	François Mitterrand + Francie	0 – 2 – 4 body
16. otázka:	Július Satinský	0 – 2 body
17. otázka:	abdikácia (odstúpenie z funkcie)	0 – 2 body
18. otázka:	Ladislav Chudík	0 – 2 body
19. otázka:	1990	0 – 2 body
20. otázka:	Gottwaldov	0 – 2 body
21. otázka:	Jaromír Jágr	0 – 2 body
22. otázka:	srdce	0 – 2 body
23. otázka:	Brno + Ernest Valko	0 – 2 – 4 body
24. otázka:	Anton Tkáč	0 – 2 body
25. otázka:	samostatný slovenský štát	0 – 2 body

Od společného probuzení k přerodu a rozdělení (1978–1992)

OTÁZKY 3. kola část A

autor: Mgr. Miroslav Stulák

Z následujících ukázek určete, o který dokument se jedná.

A) *Aby byla zahájena svobodná diskuse nejen o padesátých letech, ale i o pražském jaru, invazi pěti států Varšavské smlouvy a následné normalizaci. Je smutné, že zatímco v některých zemích, jejichž armády tehdy do československého vývoje zasáhly, se dnes už o tomto tématu začíná věcně diskutovat, u nás je to stále ještě velké tabu, a to jen proto, aby nemuseli odstoupit ti lidé z politického a státního vedení, kteří jsou odpovědni za dvacetileté upadání všech oblastí společenského života u nás.*

název dokumentu: .....

B) *Jsme s vámi, přátelé, kteří voláte po spravedlnosti pro všechny. S díkem a úctou se obracím zvláště k obětem surového násilí: O vás platí Kristovo slovo „Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni“. Požadavek potrestání viníků je zcela spravedlivý. Jen prosím, abyste dále šli cestou nenásilí. Bojujme za dobro dobrými prostředky. Na našich utlačovatelích vidíme, jak krátkodechá jsou vítězství zloby, nenávisti, pomstychtivosti, bezohlednosti, zpupnosti.*

název dokumentu: .....

C) *Podobná peticemánie má zvýšit popularitu několika desítek protisocialisticky orientovaných jednotlivců a získat podporu veřejnosti pro cíle, o nichž většina lidí málo ví anebo má falešné představy. Je nesporné, kdo stojí v pozadí, co je politickým cílem takových akcí – především Svobodné Evropy, Hlasu Ameriky a jiných amerických institucí. Jde o svržení našeho společenského zřízení.*

název článku: ..... **název deníku:** .....

D) *V tejto historickej chvíli deklarujeme prirodzené právo slovenského národa na sebaurčenie tak, ako to zakotvujú aj všetky medzinárodné dohody a zmluvy o práve národov na sebaurčenie. Uznávajúc právo národov na sebaurčenie vyhlasujeme, že aj my si chceme slobodne utvárať spôsob a formu národného a štátneho života, pričom budeme rešpektovať práva všetkých, každého občana, národov, národnostných menšín a etnických skupín, demokratické a humanistické odkazy Európy a sveta.*

názov dokumentu: .....

OTÁZKY 3. kola část B

A) Spojte jednotlivé pojmy tak, aby spolu jednoznačně logicky souvisely.

1) Hana Zagorová	1 +	A) Karol Polák
2) Šimon Pánek	2 +	B) Július Satinský
3) Opus	3 +	C) Michael Kocáb
4) Ján Starší	4 +	D) Bohuslav Chřoupek
5) Karel Mikyska	5 +	E) Supraphon
6) Marie Poledňáková	6 +	F) Martin Mejstřík
7) Jaromír Johanes	7 +	G) Šaštín
8) generál Eduard Vorobjov	8 +	H) Václav Ježek
9) Jozef Vengloš	9 +	CH) Štefan Margita
10) Velehrad	10 +	I) Karel Gut

1 + ..., 2 + ..., 3 + ..., 4 + ..., 5 + ..., 6 + ..., 7 + ..., 8 + ..., 9 + ..., 10 + ...

B) Vysvětlete pojmy.

vekslák	:	.....
fuškár	:	.....
lampasák	:	.....
podpultové zboží	:	.....
„králíkárný“	:	.....
Moskvič (výrobek)	:	.....
akce „Z“	:	.....
	:	.....

C) K dobovým dílům uveďte alespoň příjmení autora.

1) Polojasno (literatura faktu)	:	.....
2) Van Stiphout (román)	:	.....
3) Slavnosti sněženek (povídka)	:	.....
4) Memento (román)	:	.....
5) Prísny chlieb (sbírka básní)	:	.....

OTÁZKY 3. kola část C

A) K fotografiím zachycujícím významné události dopište do příslušného rámečku datum pořízení snímku. (1978, 1980, 1982, 1987, 10.12.1988, leden 1989, 22.11.1989, 24.11.1989, 04.12.1989, 10.12.1989, 17.12.1989, 29.12.1989, 1991, 1992)

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

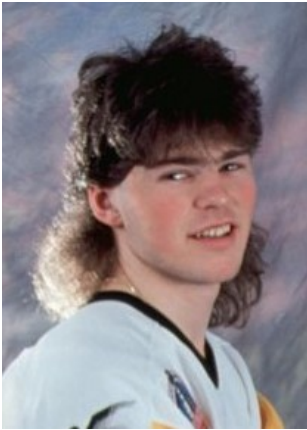

14.

OTÁZKY 3. kola část D

Napište alespoň příjmení osobnosti na fotografiích.

1) .....

2) .....

3) .....

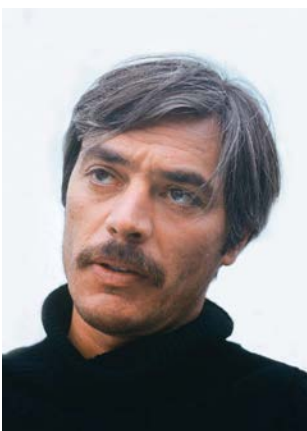
4) .....

5) .....

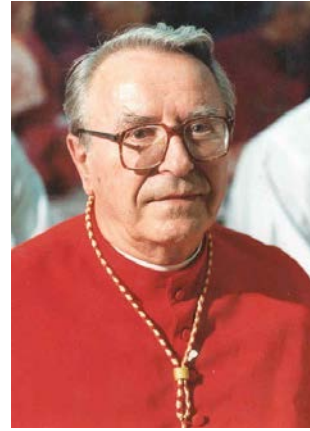
6) .....

7) .....

8) .....

9) .....

10)

---

11)

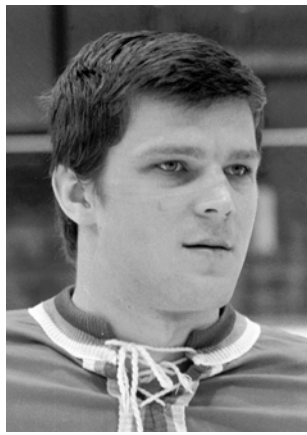
12)

---

13)

---

14)

---

15)

---

16)

---

17)

---

18)

OTÁZKY 3. kola část E

Zpěváci a zpěvačky

1. píseň **Ze soboty na neděli** příjmení: .....

*Znám kout, tam je louka a na louce tůň
a stáj, odkud kouká a řehtá se kůň
a sůva tam houká a hedvábnou tmou
ta louka si brouká tu mou.
V hrstích mám koltů pár,
ze tmy smrt na mne zuby cení,
banditi nocí jdou krásť,
taky snad račte znát
tyhle příběhy, vážení,
i vám jednou bylo sedmnáct.*

2. píseň **Aj tak sme stále frajeri** příjmení: .....

*Výroky železných mužov
zhrdzaveli záhadnou hrdzou.
Už hľadáme stále pravde priamo na pery,
chce to len neuhnúť od dverí.
Už hľadáme stále pravde priamo na pery.
Aj tak sme stále frajeri.*

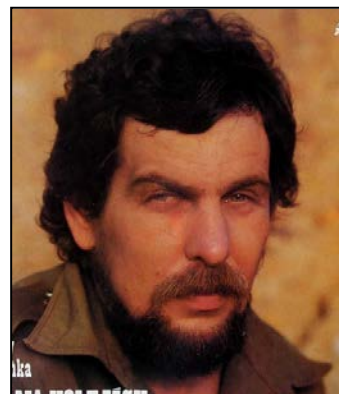
*Aj tak sme stále frajeri - stále tí istí frajeri.
Aj tak sme stále frajeri - stále tí istí frajeri.*

3. píseň **Rosa na kolejích** příjmení: .....

*Tak do toho šlápní,
ať vidíš kousek světa.
Vzít do dlaně dálku
zase jednou zkus.
Telegrafní dráty
hrajou ti už léta
to nekonečně dlouhý
monotónní blues.*

*Je ráno, je ráno.
Nohama stíráš rosu na kolejích.*

4. **pieseň Balada o poľných vtáko**ch *příjmení: .....*

*Nad tulákmi držia stráž,
nieť tam víťazov.
Tak leť, aj keď nevyhráš
nad zemskou príťažou.*

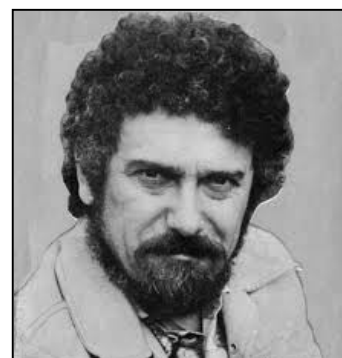
*Kalendáre návratov
každý v krídlach má,
v javoroch si tiché hniezda hnetú,
polia sú ich záhradou,
strechou čierna tma,
nad ľudskými vtáčie cesty vedú.*

5. **pieseň Růže z Texasu** *příjmení: .....*

*Ať si kazí smysl pro krásu
ať s tou, anebo s tou,
dej si říct, že kromě Texasu
tyhle růže nerostou.*

*Ať máš kolták nízko u pasu,
ať jsi třeba zloděj stád,
tyhle žlutý růže z Texasu
budeš pořád mít už rád!*

6. **pieseň Vyznanie** *příjmení: .....*

*Príd', klavír spi tu pod prachom,
príd', zahraj mne a oblakom,
tak príd', do tej izby podkrovnej,
ved' vieš, vyhнали sme lásku z nej.*

7. **pieseň Zvonky štěstí** (pouze zpěvačka) *příjmení: .....*

*Spievanie, som ako v rozprávkovom sne.
Zvonček šťastia aj pre mňa v diaľke krásne znie.*

*Vyznání-vyznanie
krásně zní-krásne znie
táto melódia ozaj zázračne.*

8. píseň Každý mi tě, lásko, závidí

příjmení: .....

*Každý mi tě, lásko, závidí,
když Prahou jdem, ulicí k nám,
já vím, že každý mi tě, lásko, závidí,
já s tebou jsem rád sám.
Každý mi tě, lásko, závidí,
když Prahou jdem, ulicí k nám,
já vím, že každý mi tě, lásko, závidí,
já s tebou jsem rád sám.*

9. píseň Báječná ženská

příjmení: .....

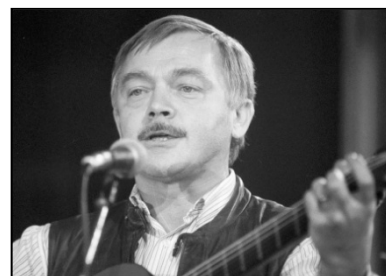
*Když si báječnou ženskou vezme báječnej chlap,
tak mají báječnej život plnej báječnejch dní bez útrap,
celej den jen tak sedí a popíjejí Chatoneaux d'Pappe,
když si báječnou ženskou vezme báječnej chlap.*

10. píseň Veličenstvo Kat

příjmení: .....

*Nad palácem vlády
čnící prapor s gilotinou.
Děti mají rády
kornouty se zmrzlinou.
Soudcové se na ně zlobili,
zmrzlináře dětem zabíli.*

11. Bedřich Smetana – Prodaná nevěsta

JENÍK

příjmení: .....

*Tak tvrdošíjná, dívko, jsi,
že nechceš pravdu zvědět!
Což mohl bych do tváří tvých
tak směle přímo hledět?
Tak tvrdošíjná, dívko, jsi,
že nechceš pravdu zvědět!*

MAŘENKA

příjmení: .....

*Tak ošemetný muž jsi ty,
nechci o tobě vědět
ni do falešných tváří tvých
co živa více hledět!*

12. **píseň Slzy tvý mámy**   *název skupiny:* ..... *příjmení frontmana:* .....

*Slzy tvý mámy šedivý
stékají na polštář.
Kdo tě zná, se vůbec nediví,
že stárne její tvář.
Nečekej úsměv od ženy,
který jsi všechno vzal.
Jen pro tvý touhy zborcený,
léta ztracený
ty oči pláčou dál.*

13. **píseň Mám, kým nemám**   *název skupiny:* ..... *příjmení frontmana:* .....

*Kým som sám, žijem pre všetkých priateľov.
Kým som sám, vlastním všetky práva,
mince svojich slov.
Kým som sám, ešte stále má čo lákať.
Kým som sám, sám so štítom čistým,
zatiaľ stále viem.
Kým som sám, môžem prekročiť svoj tieň.*

Filmy, scénka, seriál a večerníčky

---

1. **Název filmu:** ..... **příjmení režiséra:** .....

Simulant: Já nejlíp vím, jak mi je. Já už tady dlouho nebudu.
Doktor: Chceš lázně, Bedřichu?
Simulant: Nechci, to mi neudělalo dobře.
Doktor: Tak jed' k moři. Zavři hospodu a jed'.
Simulant: Tam jsem byl. Předloni. Tam trpím průjmama.
Doktor: Tak jed' do Tater.
Simulant: Já nesnáším vejšky.
Doktor: Tak víš, kam jed'? Jed' do Pelhřimova. Prohlídni si krematorium, ať víš, do čeho jdeš... Další!

2. **Název filmu:** .....
jméno a příjmení režiséra: .....
příjmení představitele role učitele: .....

Žák: Něakej blbeček nám tu pískal pod voknem, tak jsem vzal šutr...

Učitel: Jak se jmenuješ, chlapče?

Žák: Rosenheim.

Učitel: Jdeš pozdě, Rosenheim. Víš o tom?

Žák: O fous. (smích)

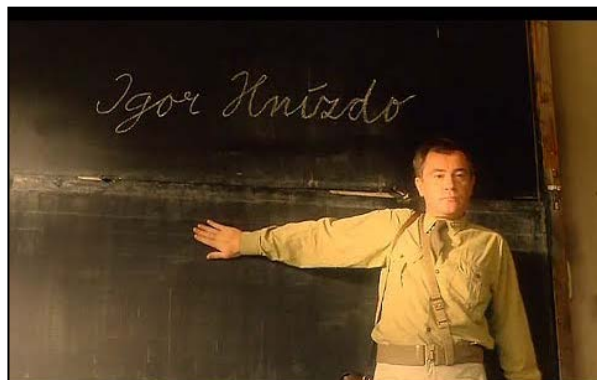
Učitel: O čtyři a půl minuty. Nastav ruku. (švihnutí rákoskou) Druhou. (švihnutí rákoskou) Dvě za pozdní příchod a dvě za hvízdání pod oknem.

Žák: To jsem nebyl já.

Učitel: (dvě švihnutí rákoskou) A dvě za lhaní. (dvě švihnutí rákoskou)

Žák: Bít se nesmí. Se řekne doma.

Učitel: Má pravdu ten chlapec. Tělesné tresty jsou na našich školách nepřípustné. Až na jednu výjimku. A tou je tato třída!

3. **Název filmu:** .....
příjmení režiséra: .....

Mladík: Trón pre kráľovnú.

Dívka: Hmmm.

Mladík: Toto som objavil pre nás, len pre teba a pre mňa.

Dívka: Bojím sa tu.

Mladík: Tak zavri oči.

Dívka: To by som sa bála ešte viacej.

Mladík: Máš hrozne dobré vlasy .... fakt...

Dívka: Nie..., ešte nie ...

4. **Název filmu:** .....
příjmení režiséra: .....
jméno a příjmení představitele role dědy Kadavého: .....

Muž 1: Kdysi jsem ti řekl, Čabaju, že si tě jedenkrát najdu. Tož su tady. Tohle je můj vnuk, kterého jsi zakázal pustit k maturitě.

Muž 2: To není pravda.

Muž 1: Vím to, Čabaju. Vím aj, jak si to řekl.

Řekl jsi: „Ten buržoazní parchant nesmí maturovat ani nesmí na žádnou jinou školu.“

Muž 2: Je to syn třídního nepřitele. Ať jde napřed pracovat, ať dokáže, co v něm je, ať se zařadí a potom se uvidí.

Muž 1: Podle mě jsi třídní nepřítel ty, Čabaju, a parchant.

Muž 2: Tož na také řeči si dejte pozor, Kadavý.

Muž 1: A co mi uděláš? Dáš mě také oběsit?

5. **Název filmu:** .....
příjmení režiséra: .....
jméno a příjmení představitele hlavní mužské role: .....

Chlapec: V škole ma volajú Štanci. Mrzko, však?

Muž: Nie, prečo?

Chlapec: Musíš si pre mňa vymyslieť tajné meno.

Muž: Žmurko. (smích)

Chlapec: To je meno pre kocúra.

Muž: Tak Gamsur.

Chlapec: To je predsa televízna mátoha.

Muž: Keď som bol malý, menší ako ty, môj otec mi hovorieval Mojko. To preto, lebo som bol iba jeho. Vieš? Na, vezmi si.

Chlapec: Mojko.

Muž: Nikdy som nevedel pochopiť, že ma druhý volajú inak.

Chlapec: Brumteles, já viem, tvoj Mojko. Bude to naše tajomstvo. Dobre?

6. **Název zábavného pořadu** (scénka Konkurz na konferenciérku): .....
jméno a příjmení obou moderátorů: ..... + ...

Předseda komise: Dobrý den. Dobrý den.

Uchazečka: Dobrý den.

Předseda komise: Já vás vítám ke kvalifikační zkoušce.

Uchazečka: Já vám děkuji.

Předseda komise: Já jsem předseda komise, zkušební. Tady vedle mě jsou členky zkušební komise. Je nás celkem pět. Tak co jste si pro nás připravila?

Uchazečka: Ehm... Já... ehm... Já jsem si myslela, že až potom... Já to mám v šatně ... Ale takový pěkný jako to... Že bych... Ale já pro to skáknou.

Předseda komise: My si asi nerozumíme. (potlesk) My si asi nerozumíme, paní Rajska, nebo slečna?

Uchazečka: Slečna.

Předseda komise: Aha, ale ten rok narození souhlasí - 46.

Uchazečka: Jo, ale prosinec.

7. **Název seriálu:** ..... **příjmení režiséra:** .....
příjmení vypravěče: .....

(svatební pochod)

(ústřední melodie)

Vypravěč: Sluší se vyprávět o hrdinech, kteří zklamali? Kdo by nechtěl raději slyšet o velké lásce? O velké věrnosti? Ale Václav Karas zůstal věrným. Ano. Věrným cirkusu, ptáte se? Což je cirkus živá bytost? Což je možné milovat cirkus více než ženu?

8. **Název večerníčku:** ..... **příjmení vypravěče:** .....

Vypravěč: „Kdepak, my ho nevzbudíme. My počkáme. Jenom se s náma nezdržujte.“ A sotva paní Kropáčková zavřela dveře, řekl do sluchátka: „My bysme chtěli být, prosím, tak malincí, abysme mohli bojovat s bacily našeho spolužáka Kropáčka Josefa.“ A ze sluchátka se ozvalo: „Jenom dejte pozor. Bacili jsou, jak známo, zákešní.“

9. **Název večerníčku:** ..... **příjmení vypravěče:** .....

Vypravěč: „Čo je to? Azda maličký králik?“ láme si hlavu Orlie Pierko. „Ešte mu ni dlhé uši nenarástli.“ Najväčšiu radosť z bieleho kľbka mala naozaj Hviezdička. „Ďakujem ti, Orlie Pierko. Je krásny a milučký. Volajme ho Biele Uško.“ „Oj, veď je to vlčá. Ihneď ho vyžeňte. Vlky tu žiť nebudeme,“ búri sa nahnevaný náčelník.

Znělky

1. **Název rozhlasové stanice:**

.....

2. **Název televizního klubu pořadu pro mladé posluchače:**

.....

3. **Název zábavného pořadu:**

4. **Název rozhlasového pořadu pro příznivce ledního hokeje:**

.....

Projevy

1. **Jméno a příjmení řečníka:** .....
název akce: ..... **rok:** .....

Vy, kulturní protagonisté včerejška, jeho hlavní aktéři, nedopustíte už ve vlastním zájmu, aby na vaši minulou činnost, v níž bylo mnoho dobrého, padly další a zbytečné stíny. Odejdete-li včas, to jest hned, může vám být ještě poděkováno. Neučiníte-li tak sami, z vlastní jasnožřivosti, odejdete sice o něco později, ale odejdete, nepochybuje o tom, stejně, jenže ne už důstojně, ale jako komické figury.

2. **Jméno a příjmení řečníka:** .....
název podniku, kde k události došlo: .....

V žádné zemi, ani v rozvojové, ani socialistické a kapitalistické, neexistuje to, aby patnáctiletí děti určovaly, kdy má odejít prezident nebo kdy má přijít a kdo jím má být. A to se bohužel stalo.

(pískot následovaný skandováním „My nejsme děti!“)

Tak já to dokončím, já to dokončím. Já myslím, že jste mi nerozuměli tak, že mluvím o vás, já jsem nemluvil o vás.

(pískot následovaný skandováním „Demisi, demisi!“)

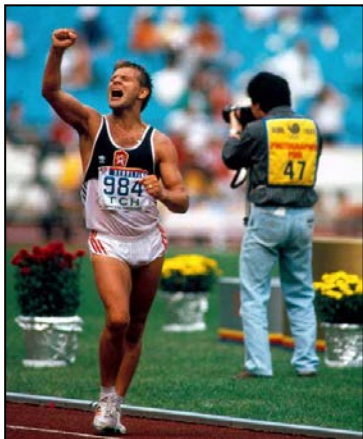
3. **Jméno a příjmení řečníka:** .....
jméno a příjmení vedoucího české delegace: .....

Pokiaľ ide o otázky, ktoré sú s týmto vývojom spojené, je to nielen otázka už dneska našich dvoch strán, je to otázka pomoci a súladu všetkých štátnych organizácií. Pri hodnotení prečo sme súčasne boli nútení konštatovať, či je možné, bez väčších strát, terajší stav udržať.

Sportovní akce

1. **příjmení:** .....
rok vítězství: .....
disciplína: .....

2. **jméno a příjmení + délka hodu**

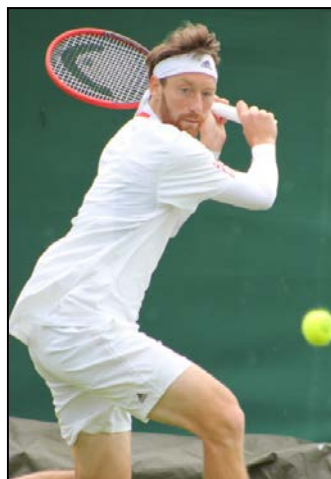
3. **počet titulů mistrů světa:** .....
druh sportu: .....
(Jan a Jindřich Pospíšilové)

4. **příjmení:** .....
délka tratě: .....

5. **příjmení:** .....
druh sportu: .....

6. **Příjmení hráčky ČSSR:** .....
příjmení hráčky USA: .....
název turnaje: .....

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 3. kola

část A

Z následujících ukázek určete, o který dokument se jedná.

- A) petice **Několik vět**
- B) prohlášení **Všemu lidu Československa**
- C) článek **Kdo seje vítr**, sklízí bouři + deník **Rudé právo**
- D) **Deklarácia Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti Slovenskej republiky**

část B

A) Spojte jednotlivé pojmy tak, aby spolu jednoznačně logicky souvisely.

1 + CH, 2 + F, 3 + E, 4 + I, 5 + A, 6 + B, 7 + D, 8 + C, 9 + H, 10 + G

B) Vysvětlete pojmy.

vekslák: člověk, který za socialismu prováděl **nelegální směnu** valut
fuškář: člověk, který za socialismu **nelegálně** prováděl **řemeslné** práce
lamпасák: hanlivé označení **důstojníka** Československé lidové **armády**
podpultové zboží: **nedostatkové zboží** za socialismu
„králíkárný“: **panelové domy** na sídlišti
Moskvič: sovětský osobní **automobil**
akce „Z“: **dobrovolná** neplacená aktivita **obyvatel** s cílem **postavit** veřejně **prospěšné stavby** (např. prodejny, kulturní domy atd.)

C) K dobovým dílům uveďte alespoň příjmení autora.

1) Polojasno (literatura faktu)	:	Václav Bartuška
2) Van Stiphout (román)	:	Ľubomír Feldek
3) Slavnosti sněženek (povídka)	:	Bohumil Hrabal
4) Memento (román)	:	Radek John
5) Prísny chlieb (sbírka básní)	:	Milan Rúfus

část C

A) K fotografiím zachycujícím významné události přiřaďte správné datum.

foto č. 1: 10.12.1989	foto č. 2: 17.12.1989	foto č. 3: 1978
foto č. 4: 1980	foto č. 5: 29.12.1989	foto č. 6: 22.11.1989
foto č. 7: 24.11.1989	foto č. 8: 1987	foto č. 9: leden 1989
foto č. 10: 10.12.1988	foto č. 11: 1991	foto č. 12: 4.12.1989
foto č. 13: 1992	foto č. 14: 1982	

část D

Napište alespoň příjmení osobnosti na fotografiích.

1) Jágr	2) Langoš	3) Komárek
4) Vacek	5) Vášaryová	6) Hrabal
7) Kukura	8) Janžurová	9) Korec
10) Ráž	11) Kemr	12) Dubovský
13) Zagorová	14) Šťastný	15) Kováč
16) Nehoda	17) Čuba	18) Dietl

část E

1) PÍSNĚ - uveďte příjmení zpěváka/zpěvačky.

zpěvák č. 1: Neckář	zpěvák č. 2: Nagy	zpěvák č. 3: Daněk
zpěvák č. 4: Žbirka	zpěvák č. 5: Matuška	zpěvačka č. 6: Gombitová
zpěvačka č. 7: Rolincová (Rolins)	zpěvák č. 8: David	zpěvák č. 9: Tučný
zpěvák č. 10: Kryl	operní zpěvák/zpěvačka č. 11: Dvorský + Beňačková	
kapela č. 12: Olympic + Janda		kapela č. 13: Elán + Ráž

2) FILMY, SCÉNKY, SERIÁLY, VEČERNÍČKY

1. Vesničko má středisková + Menzel
2. Obecná škola + Jan Svěrák + Tříška
3. Fontána pre Zuzanu + Rapoš
4. Tichá bolest + Hollý + Rudolf Hrušínský
5. Chlap prezývaný Brumteles + Chmiel + Vlado (Vladislav) Müller
6. Televarieté + Jiřina Bohdalová + Vladimír Dvořák
7. Cirkus Humberto + Filip + Lukavský
8. Mach a Šebestová + Nárožný
9. Indiánské rozprávky + Dočolomanský

3) ZNĚLKY

1. Hlas Ameriky
2. Televizní klub mladých
3. Bakaláři
4. S mikrofonom za hokejem

4) PROJEVY

1. Miloš Kopecký + IV. sjezd Svazu československých dramatických umělců + 1987
2. Štěpán + ČKD
3. Vladimír Mečiar + Václav Klaus

5) SPORTOVNÍ AKCE

1. Pribilínek + 1988 + 20 km
2. Jan Železný + 89,66 m (rozmezí 84,66 - 94,66)
3. 20x + kolová
4. Kratochvílová + 800 m
5. Mečíř + tenis
6. Mandlíková (ČSSR) + Navrátilová (USA) + Pohár Federace

Od společného probuzení k přerodu a rozdělení (1978–1992)

OTÁZKY 4. kola

autor : Mgr. Miroslav Stulák

OSOBNOST č. 1: Mons. Václav Malý

Vážený studentí,

na sklonku prosince 1989 byl v těchto prostorách zvolen Václav Havel prezidentem Československé socialistické republiky. Vaším úkolem je napsat, o kterou část Pražského hradu se jedná, a dále uvést název obou komor Federálního shromáždění, jejichž členové prezidenta volili. Na závěr uveďte název opery hudebního skladatele Bedřicha Smetany, jejíž majestátní tóny slavnostní ceremoniál volby prezidenta doprovázely. Přeji vám všem úspěch.

OSOBNOST č. 2: ?

Milí študentí,

stojím pred budovou, kde na začiatku 90. rokov bolo v Bratislave sídlo Slovenskej národnej rady. Pred novembrom 1989 som patril k slovenským disidentom a organizátorom Sviečkovej manifestácie 25. marca 1988, ktorá bola manifestáciou veriacich, na ktorej tisíce účastníkov žiadali dodržiavanie náboženských a občianskych slobôd. Uveďte moje meno a priezvisko a na záver potom politickú funkciu, ktorú som zastával po prvých slobodných voľbách v júni 1990.

OSOBNOST č. 3: Alexandr Vondra

Vážený studentí,

v nedeli 19. listopadu 1989 bylo v těchto místech založeno politické hnutí v reakci na brutální zásah proti studentské demonstraci na Národní třídě v Praze. Toto hnutí se stalo zastřešující opoziční platformou a zahájilo jednání s představiteli komunistické moci. Vaším úkolem je napsat název tohoto hnutí a název divadla, kde bylo založeno. Na jevišti, tady za mnou, byli vedle jiných osobností přítomni také tři populární herci, tak napište příjmení alespoň jednoho z nich. A já vám přeji v této náročné soutěži úspěch.

OSOBNOST č. 4: ?

Vážený študentí,

stojím pred budovou Univerzity Komenského v Bratislave, kde som získal v roku 1971 doktorát práv. Po 10 rokoch ma politický režim vtedajšieho Československa z advokácie vylúčil za obhajobu osôb prenasledovaných z politických dôvodov. V roku 1988 som začal vydávať samizdatový časopis Bratislavské listy, za čo som bol v auguste 1989 zatknutý. Z väzenia som bol prepustený 25. novembra 1989 a dva týždne neskôr som bol menovaný prvým podpredsedom federálnej vlády Československej socialistickej republiky. V roku 1990 som sa stal prvým predsedom Kresťanskodemokratického hnutia. Milí študentí, vašou úlohou bude napísať moje meno a priezvisko a ďalej politickú funkciu, ktorú som vykonával od apríla 1991 do júna 1992. Prajem vám veľa úspechov.

OSOBNOST č. 5: Michael Žantovský

Vážený studentí,

po zvolení prezidentem a následné vojenské přehlídce promluvil Václav Havel z balkonu k občanům, kteří do posledního místa zaplnili 3. nádvoří Pražského hradu. Vaším úkolem bude napsat jméno a příjmení politika, který v projevu před volbou doporučil přítomným poslancům zvolit Václava Havla prezidentem. Dále uveďte, kolik poslanců bylo proti jeho zvolení, a na závěr pak, zda se v případě tehdejší volby prezidenta jednalo o volbu tajnou, či volbu veřejnou. Přeji vám jen a jen správné odpovědi.

OSOBNOST č. 6: Zuzana Čaputová

Milé študentky, milí študentí,

v druhej polovici 80. rokov sa čoraz viac ľudí aj na Slovensku začalo angažovať v oblasti spoločenského života. Z iniciatívy niekoľkých desiatok osôb bola pripravená interná publikácia jednej základnej organizácie Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny, ktorej cieľom bolo poukázať na devastáciu životného prostredia a na neschopnosť komunistického režimu riešiť tieto závažné problémy doby. Z nepolitickej aktivity bola zrazu nesmierne aktuálna politická téma. Štátna bezpečnosť začala vyšetrovať osoby, ktoré sa podieľali na spracovaní tohto materiálu, a zhabala podstatnú časť nákladu. Rozhlasová stanica Hlas Ameriky označila publikáciu za najväčšiu facku komunistickému režimu v Československu od roku 1968 a Václav Havel ju nazval slovenskou obdobou Charty 77. Napíšte názov tejto iniciatívy a v ktorom roku bola zverejnená.

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 4. kola

OSOBNOST č. 1

Vladislavský sál *Sněmovna lidu*
místo: ..... komory: .....
Sněmovna národů *Libuše*
+ ..... opera: .....

OSOBNOST č. 2

František Mikloško *předseda Slovenské národní rady*
jméno a příjmení: ..... funkce: .....

OSOBNOST č. 3

Občanské fórum *Činoherní klub*
název hnutí: ..... název divadla: .....
Kemr (Čepek, Bartoška)
příjmení herce: .....

OSOBNOST č. 4

Ján Čarnogurský *předseda vlády (= premiér)*
jméno a příjmení: ..... funkce: .....

OSOBNOST č. 5

Marián Čalfa *žádný*
jméno a příjmení: ..... počet proti: .....
veřejné
hlasování: .....

OSOBNOST č. 6

Bratislava/nahlas (= Bratislava nahlas) *1987*
název dokumentu ..... rok .....

---

poznámka: 2 body se udělují pouze za úplnou odpověď, tj. pokud je požadováno jméno a příjmení, pouze správné příjmení nestačí.
Za neúplnou nebo špatnou odpověď = 0 bodů (maximální počet bodů 4. kola = 32)